

2008: Amelia och Shukur möts för första gången. Det är en kall morgon, och Amelia ger sin jacka till den frusne lille pojken.

2008: Fiskmarknaden där Shukur jobbade med att rensa fisk. Kniv har småkillarna inte råd med, de rensar med munnen.

2009: Shukur går i en av Unicefs sponsrade skolor, slipper barnarbete och älskar sin fröken.

Vägen mot en ny värld

Av Amelia Adamo
Foto Håkan Elofsson

När Shukur Hasen och Amelia Adamo möttes i Etiopien var det ett ögonblick som förändrade bådas liv. Han upptäckte att det finns ett liv bortom barnarbete och svält. Hon att hon kan vara hans brygga till ett bättre liv – till skolan och fröken, idolen. Tre år, tre möten – läs hela historien här.

● **Shukur Hasen** var en liten kille som höll sig framme när jag och ett tv-team skulle spela in en snutt om barnarbete. Kanske var han sex år, kanske åtta, han visste inte. Vi behövde ett barn som kunde berätta om sina livsvillkor på fiskmarknaden i Awassa i södra Etiopien. Shukur ville, och med en hes röst, de mest gudomliga ögon jag sett och ett stort skratt med förstörda tänder redogjorde han för sitt liv som barnarbetare. Han hade varit där i några år, vek nät och rensade fisk med munnen (eftersom det inte finns några pengar till kniv).

Bodde tillsammans med 20 andra killar i ett skjul där de förvarade hästvagnarnas hjul.

Det var tidig morgon, kallt och han fick min jacka. Under ett dygn blev den gräddvita anoraken grå och söndersliten. De andra fattiga killarna ville också ha jackan. Men Shukur släppte inte greppet.

Det var 2008.

Sedan dess finns Shukur i mitt liv. 30 dammiga mil från Addis Abeba.

Tack vare Unicef och M-magasin

vänd

2011

Shukur utanför hyddan i sin nya t-shirt och träningsoverallbrallor. Han längtar tillbaka till sin tillvaro i Unicefskolan. Den mörka hyddan och bylivet krymper honom, säger han. Men pluggar hårt. Vet att det är den enda vägen.

forts

har hans liv förändrats. Hans dröm om skola är verklighet. Han slapp hunger, slagsmål och analfabetism. Han är ett av många barn som får hjälp att bryta fattigdomen. Ett av många barn vars liv du, kära M-läsare, bidrar till att förändra när du köper denna tidning. M-kronan innebär att en krona av tidningens pris går direkt till våra öronmärkta projekt med Unicef. Hittills har vi valt att satsa pengarna (en miljon kronor årligen) på barn och mödrar i Etiopien. Svenska Unicef satsar varje år 300 000 dollar i direktstöd – förutom det allmänna stödet som ingår i de olika landprogrammen – till mikrolån i Tigray-regionen, i norra delen av Etiopien (vilket vi skrev om i nummer 1 2010).

2009

Vi följde upp Shukurs förändrade liv året efter tv-inspelningen. Shukur och 150 andra barn hade då kunnat lämna fiskmarknaden. Shukur hade jobbat på fiskmarknaden i några år, men nu

väntade

Inne i hyddan går det inte att läsa några läxor. Det finns ingen el, det är trångt och mörkt. Nästan alla är analfabeter så Shukur får klara sig bäst han kan.

skola, en madrass med filt och kudde och tre mål mat om dagen. Inalles innebär satsningen att 600 barn plockas bort från fiskmarknaden och sätts i skola. Projektet pågår i fem år och i omgångar genomgår alla barn ett program. År 1: Skola, rutiner, mat. År 2: Återanpassning hos föräldrarna som får ett litet bidrag, via SEPDA (lokal organisation som håller koll och arbetar med Unicef), bland annat en ko och en get, för att se till att familjerna inte skickar i väg sina barn till fiskmarknaden igen.

Det var en mycket lycklig Shukur som visade mig sitt nya liv. I ett års tid fick han bo tillsammans med 150 andra barn i ett internat och med en skola alldeles bredvid. Han var överlycklig. Fröken i skolan berättade att Shukur från början var besvärlig: ovan vid rutiner, som att borsta tänderna och allt annat nytt han måste göra. Grabben hade i flera år varit van vid att styra sig själv. Nu var han nyfiken och sugen på att lära sig. Och älskade sin skoltillvaro.

– Jag vill bli som hon, sa han till mig och log med sina förstörda tänder.

Hon det var hans fröken **Mekedis Mesfin**.

I Shukurs familj är pappan gammal och utan jobb. Han har nio barn. Shukurs mamma är hans andra hustru. Att ha barn i skolan tycker de är lyx, flickorna kommer inte alls på fråga, ”de ska ju ändå giftas bort och sen bli mammor”, tycker pappan, ”skola, så bortkastat för en flicka!”

Det är allmän skolplikt i Etiopien, men varken det eller förbudet mot barngifte fungerar i ett land med så stora överlevnadsproblem. Vem ska hålla koll? Här handlar det om praxis i byar mycket långt från städer och som lever sina liv som generationer gjort före dem. I en sådan by, utan el och latriner, bor Shukur. Men han vill något mer, han vill inte anpassa sig till de rådande bynormerna för han har fått smak på att det finns en annan värld.

2010

Förra året var det dags igen. När den stora Unicef-bilen svängde upp på planen utanför hyddan där Shukur

bor, kom hela familjen ut för att se vilka de vita var som brydde sig om deras son. Shukur fick en tröja där hans namn stod tryckt, för vi ville att han skulle fortsätta att känna sig lite utvald – och därmed verkligen anstränga sig för att förverkliga sina drömmar. Han fick en kasse med block, pennor, träningsoverall, fotboll och lite annat. Allt gömde han under den del av sängen som var hans. Säng var lite för mycket sagt, det var en hög med gamla trasiga kläder. I den högen sov han, pappa och ytterligare ett syskon.

Shukur berättade att han lämnat byskolan för att i stället gå i den skolan i stan som han gick i förut, för den var mycket bättre.

– Jag vill lära mig engelska, sa han. Och här finns inte engelska.

Inte heller riksetiopiska lär de ut, all undervisning sker på den lokala dialekten, och ska Shukur komma någonstans måste han åtminstone kunna det språk som talas i huvudstaden.

Varje morgon går han den långa vägen in till Awassa. Det tar cirka en timme, och det är mycket sällan han har något i magen. Men i skolan är hans lunch betald av vårt projekt. På eftermiddagen går han den långa vägen hem.

Hemma hos mamma och pappa i byn Tullo, någon mil från Awassa, är villkoren tuffa. Inne i hyddan går det inte att läsa några läxor. Det finns ingen el, det är trångt och mörkt. Nästan alla är analfabeter så Shukur får klara sig bäst han kan.

Att se till att kon får bete och vatten är Shukurs ansvar. Dessutom säljer han sockerrör efter skolan för att få ihop lite pengar till familjen. Det är mycket som vilar på Shukurs spåda axlar. Nu är villkoren dessutom ännu värre med dåliga skördar, torka eller håftigt regn vid fel tillfällen. Familjen är nära svältgränsen. Shukur längtar tillbaka till sin tillvaro i stan, med mat, med sin fröken, till sin madrass. Nu tvättar han sig själv och sina kläder i sjön, har ingen madrass och aldrig någon frukost.

– Vi har ingen tvål, berättar han. Inget vatten heller. Där jag bodde förut kunde jag både äta och duscha. Jag vill tillbaka.

Men det går inte för nya barn från fiskmarknaden ska beredas plats.

Barnarbete är svårt att bryta i ett så fattigt land som Etiopien. Målet är att en miljon barn inom fem år ska få chans att gå i skolan i Etiopien. Unicef är världens största barnrättsorganisation, och deras ståndpunkt är att barn ska få hjälp oavsett landets politiska ledning. Därför samarbetar Unicef alltid med landets myndigheter och frivilligorganisationer för att skapa hållbara förändringar.

Shukur får kämpa för att klara av sin skolgång. Men han har en dröm, och han vill inte heller svika Unicef och M, säger han och vill visa att vi satsar på rätt kille.

Via Shukur fick jag närkontakt med hur det kan vara att leva i ett så fattigt land som Etiopien. Bara att försöka få familjerna att ändra sina beteenden och satsa på sina barns skolutbildning kräver övertalning och hjälp. Shukurs mammas hälsa är dålig. Hans pappa är för det mesta arbetslös, och likt många desillusionerade män dövar han sig med den lokala ölen för att stå ut. Pengar som skulle kunna användas bättre.

I Unicefs projekt har kvinnor en framträdande roll, till exempel är 85 procent av mikrolåntagarna kvinnor, även om just kvinnor inte är ett prioriterat område i sig.

Vi har tidigare i många artiklar berättat om hälsoarbete och upplysning – via kvinnors förbättrade hälsa och kunskap förs mantrat om utbildning som vägen ut ur fattigdom och förnedring vidare till barnen.

Det har Shukur förstätt och kämpar på. Det är 90 barn i klassen. Han går i trean.

– Jag är på elfte plats, berättar han stolt. Och när ni kommer nästa gång, kanske är jag etta då!

Vår kontakt **Felekech Basazew** i Awassa, är den som håller ett vänligt, vakande öga över grabben som har bra förutsättningar, säger hon. Bra skalle

Vi som åker till Etiopien: Lena Tallberg och Amelia Adamo från M, och fotograf Håkan Elofsson.

Vill du hjälpa mer?

Bli gärna Världsförälder, eller snarare världsfarförälder. Då ger du 100 kronor i månaden och skapar på så sätt en bättre värld för de allra mest utsatta barnen.

Anmäl dig genom att gå in på unicef.se/varldsfaraldrar eller ring 08-692 25 00.

och bra inställning.

Shukur själv är oändligt tacksam över att vi en gång valde ut honom. Och det bästa av allt är att han nu har han valt sig själv.

– Jag vet min rätt, säger han lite lillgammalt. Jag vet att jag har rätt till utbildning och jag har också sagt till min pappa att han inte ska slå mig.

Kämpa för varenda unge, är Unicefs slogan.

Shukur är en av miljoner barn som Unicef jobbar med. Han har fått en framtid. Och som vi hoppas att hans yngre systrar också ska få.

När du läser det här har vi kommit hem från en ny resa till Etiopien. Till nya familjer, till nya områden, men till ungefär samma problem. Etiopien försöker jobba sig upp i FN:s välståndslista. Det går mycket sakta. I dag befinner sig Etiopien på plats 169 av 179 länder. Men i år är BNP sex procent. Det är mycket bra.

Men det går framåt, säger professor **Hans Rosling**, när jag frågar honom. Du har kanske sett honom i tv-programmet *Skavlan*, världsbäst statistiker när det gäller utvecklingsländer.

Om Hans Rosling är hoppfull, då blir jag också det. ●